

DE WESTVLAAMSE PERS IN 1855

Op 10 februari 1855 vroeg de Minister van Binnenlandse Zaken aan de Provinciegouverneurs een volledige lijst van al de tijdschriften die in hun provincie verschenen, ten einde een algemene lijst te kunnen opmaken van al de Belgische bladen en tijdschriften, met de opgave van hun uitgever, alsook van de prijs. « Ce relevé devra comprendre, non seulement les *Revues* proprement dites et les feuilles politiques, mais encore les feuilles agricoles, industrielles, d'annonces, enfin tous les écrits périodiques quelconques, quelle que soit leur spécialité. »

Volgens het antwoord van de Gouverneur telde West-Vlaanderen 23 vlaamse en 15 franse bladen, alsook één vlaams en vijf franse tijdschriften. (1)

I. DAGBLADEN

Brugge :

Journal de Bruges (Philippe Popp), 40 fr. per jaar.
L'Impartial (Alphonse Bogaert), 40 fr.
La Patrie (Amand Neut), 36 fr.

II. BLADEN VERSCHIJNENDE DRIEMAAL IN DE WEEK

Brugge :

Standaert van Vlaenderen (Amand Neut), 15 fr.
Burger-Welzijn (J. Fockenier), 12 fr.
Gazette van Brugge (Louis Herreboudt), 17,68 fr.

Kortrijk :

La Chronique (Vermaut-Grafmeyer), 16 fr.
L'Echo de Courtrai (A. Gernay), 16 fr.
Le Mémorial de Courtrai (De Brouwer-Van Biervliet), 12 fr.

III. BLADEN VERSCHIJNENDE TWEEMAAL IN DE WEEK

Oostende :

La Feuille d'Ostende (gezusters Vermeersch), 14 fr.
La Flandre Maritime (Leopold Plancke), 16 fr.

Tielt :

Gazette van Tielt (J. B. Loosveldt), 7 fr.

Ieper :

Le Progrès d'Ypres (Joseph Lambin), 14 fr.
Le Propagateur d'Ypres (Désiré Lambin-Mortier), 12 fr.

(1) Rijksarchief te Brugge. Archief van de Provincie W.-VI. 1e Afdeling, pak. nr. 76. — Over de toestand van de Westvlaamse pers in 1814-1815, 1825 en 1848, zie Biekorf, 54e jaar, 1953, blzn. 185-191, en 53e jaar, 1952, blzn. 8-12. En vgl. onze bijdrage over De Westvlaamse Nieuwsbladen in West-Vlaanderen (Elsevier-uitgaven, Brussel 1958), p. 320-322.

IV. WEEKBLADEN

Brugge :

L'Indicateur (Daveluy-Delhougne), 9 fr.

Kortrijk :

Journal hebdomadaire notarial d'Annonces (Eugène Beyaert),
6 fr.

L'Annonce de Courtray (Charles Jaspin), 6 fr.

Weekblad van Kortrijk (Vermaut-Grafmeyer), 5 fr.

Diksmuide :

Weekblad van Dixmude (F. Van Cuyck-Gyole), 7 fr.

Het Boterkuipje (Pierre Vion), 8 fr. Dit blad verscheen de
donderdag, maar had ook een uitgave op zondag, die 3 fr.
per jaar kostte.

De Boter-Kooper van Dixmude (Joseph Sackenpré), 3 fr.

Veurne :

Advertentieblad (Pierre Ryckeboer), 7 fr.

De Veurenaer (Jean Bonhomme), 6 fr.

Tielt :

De Thieltenaer (Louis Horta-Delaere), 4 fr.

Torhout :

Thouroutsch-Blad (Amand Delplace), 5 fr.

Gazette van Thourout (Amand Delplace), 3 fr.

De Thouroutenaer (Louis Corneille en Joseph Van de Casteel),
4 fr.

Marktprijs Blad (Louis Corneille en Joseph Van de Casteel),
4 fr.

Advertentie Blad (Pierre Stock), kosteloos.

Ieper :

Den Volksvriend (Joseph Lambin), 4 fr.

Den Yperling (Désiré Lambin-Mortier), 4 fr.

Le Courrier d'Ypres (Simon Lafonteyne), kosteloos.

Annonces d'Ypres (Lambin-Verwaerde), kosteloos.

Waregem :

De Gazette van Waereghem (Jean Suetens), 5,80 fr.

Nieuwpoort :

De Bode van Nieuwpoort (Weduwe De Cuyper), 8 fr.

V. PUBLICATIE VERSCHIJNENDE TWEEMAAL IN DE MAAND

Brugge :

Nieuwe Bijdragen voor Onderwijs en Opvoeding (Alphonse
Bogaert), 6 fr.

VI. MAANDELIJKSE PUBLICATIES

Brugge :

Annales de la Société Médico-chirurgicale (Van Hee-Wante),
6 fr.

Le Vignole des Ouvriers (Daveluy-Delhougne), 1 fr. per af-
levering, de tekst in-4°, de platen in-f°.

Roeselare :

Annales médicales de la Flandre Occidentale (dokters Van Oye
en Ossieur), 8 fr.

VII. PERIODIEKEN

*Annales de la Société d'Emulation pour l'étude de l'histoire
et des antiquités de la Flandre* (Van de Castele), 10 fr.
per deel van circa 400 blzn. Te Brugge.

Bulletin du Comité archéologique du diocèse de Bruges (Van
de Castele), 10 fr. per deel van circa 250 blzn., verscheen
per afleveringen van 32 blzn. Te Brugge.

Bulletin Communal de la Ville de Bruges (Daveluy-Delhougne),
kosteloos uitgegeven door het Gemeentebestuur ten dienste
van de openbare besturen.

JOS. DE SMET

Kruiseik : een verbastering

De Almanak van het Bisdom Brugge heeft de nieuwe parochie met
de oude gehuchtnaam *Kruiseke* in zijn lijst opgenomen als *Kruiseik*.
Een jammerlijke misvatting. Op zo'n dwaalweg moeten we Abeel voor
Abele krijgen, Steen voor Stene, Edewal voor Edewalle. En wat al
nog? St.-Eloois-Vijf voor -Vijve, Leek voor Leke, en De Panne wordt
genormaliseerd tot De Pan?

De nieuwe spelling van de plaatsnamen heeft het toponymisch
karakter van de namen in de uitgang geëerbiedigd. Een eerbied die
ook voor parochienamen moet gelden.

Lendelede en Stavele

De nieuwe spelling heeft, zoals elke spelling, een staartje van
moeilijkheden. Onze woordenboeken zouden goed doen de uitspraak
van sommige Vlaamse (en Waalse!) gemeentenamen aan te duiden.
Ten dienste ook van de speaker van onze Nationale Omroep. In de
laatste weken kwamen heel wat gemeentenamen aan de beurt, en men
kon er o.m. de curiosa *Lendelede* voor *Lendelede* en *Stavele* voor
Stavele horen.

Duinkerken : een hollandisme

Het Modern Woordenboek heeft de oude vlaamse stad Duinkerke
alleen onder de hollandse vorm *Duinkerken* opgenomen. Duinkerke
heeft eeuwenlang onze geschiedenis als *Duinkerke* meegemaakt en,
als veroverde stad, zijn echte naam in het frans *Dunkerque* behouden.
Kiliaan kent in 1599 alleen *Duynkercke*. De vorm Duinkerken is speci-
fiek hollands-fries en verschijnt voor het eerst in de zeeboeken van
de 16e eeuw (Duynkercken) en in de Nederlandse Historie van Van
Meteren. In Vlaanderen is Duinkerken zo vreemd als de hollandismen
Iperen en *Poperingen*, die nog in moderne Noord-Nederlandse proef-
schriften opduiken.

B.